

ÖVERFÖRMYNDARE/NÄMND

- Finns en i varje kommun
- Obligatorisk verksamhet
- Väljs av fullmäktige
- Väljs för 4 år
- Kontrolleras av länsstyrelsen och JO

ÖVERFÖRMYNDARENS UPPGIFTER

- Tillsyn
- Rådgivning
- Beslut
- (Förslag på god man förvaltare)

GOD MAN / FÖRVALTARE

- Rättrådig
- Erfaren
- I övrigt lämplig
- Myndig
- Inte ha förvaltare

RÄTTRÅDIG

- Ej kriminell belastning
- Särskilt inte ekonomisk brottslighet

ERFAREN

- Livserfarenhet
- Veta hur samhället fungerar
- Uppdragets karaktär avgörande

I ÖVRIGT LÄMPLIG

- Ej föreligga intresseemotsättningar
- Ej släkting om motsättningar i slakten

GOD MAN ENL. FÖRÄLDRABALKEN 11:4

Om någon p.g.a. sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd, eller något liknande förhållande behöver hjälp med att bevaka sin rätt, förvalta sin egendom, eller sörja för sin person, skall rätten, om det behövs besluta om godmanskap för honom eller henne.

ALLMÄNNA FÖRUTSÄTTNINGAR

- Demenssjukdomar
- Andra svåra sjukdomar
- Psykiska störningar
- Hög ålder
- Funktionshinder
- Missbruk

”OM DET BEHÖVS” ?

- Fullmakt
- Advokat
- Bank
- Socialtjänsten
- Äktenskapsbalken

GODMANSKAP ÄR FRIVILLIGT

- Bygger på samtycke
- Rättshandlingsförmåga kvar
- Förfogar över sina medel

ANSÖKAN

- Huvudmannen
- Make eller sambo
- Närmaste släktingar
- Överförmyndaren

Ansökan

Härmed ansöker jag om att god man förordnas för min far Bengt Bengtsson. På grund av sjukdom behöver han hjälp med att ta hand om sin ekonomi.

Ystad 2018-01-01

Kaj Bengtsson

EGEN ANSÖKAN

- Skickas till Tingsrätten eller Överförmyndaren i kommunen man är skriven
- Kan själv föreslå god man – annars ordnar överförmyndaren
- Bifoga läkarintyg eller social utredning
- Överförmyndaren skickar till Tingsrätten med eget yttrande

ANMÄLAN FRÅN ANNAN

- Socialtjänsten vanligast
- Socialnämndens anmälningsskyldighet
- Sjukvården eller allmänheten
- Överförmyndaren utreder behov av god man
- Överförmyndaren ansöker hos Tingsrätten eller Överförmyndaren avskriver

INNAN TINGSRÄTTENS BESLUT YTTRANDE AV

- Huvudmannen
- Make, Sambo
- Barn
- Andra närstående
- Överförmyndaren
- Hälso-och sjukvård
- Socialtjänsten

BESLUT I GODMANSKAP

- Tingsrätten beslutar om godmanskap – anordnar godmanskap och förordnar god man
- Gäller från det datum Tingsrätten tog sitt beslut
- Överförmyndaren beslutar om byte av god man

UPPDRAGET KAN OMFATTA - BEVAKA RÄTT

- Dödsbo
- Vid fastighetsförsäljning
- LSS-insatser
- SoL-insatser
- Överklaganden
- Övriga rättigheter och skyldigheter

FÖRVALTA EGENDOM

- Ha ansvar för att ekonomin sköts
- Ta hand om pension och bidrag
- Betala räkningar
- Förvalta kapital, värdehandlingar, fastigheter.
- Portionera ut fickpengar

OCH /ELLER SÖRJA FÖR PERSON

- Motverka att huvudmannen blir ensam
- Begära kontaktperson
- Besöka sin huvudman och ha kontakt med anhöriga och personal
- Förvissa sig om att huvudmannen mår bra
- Se till att huvudmannen får del av sina tillgångar

GODE MANNENS BEFOGENHETER

- Samtycke krävs om det kan ges
- **Undantag**
- Dagliga inköp
- Betalning av nödvändiga räkningar

FÖRVALTARE

- Förutsättningar för god man uppfyllda + ur stånd att vård sig eller sin egendom
- Huvudmannen förlorar sin rättsliga handlingsförmåga
- Fara för skadliga rättshandlingar (riskera vräkning, inga pengar till mat)
- Riskera att bli avlurad sina pengar
- Huvudmannen förlorar sin rättshandlingsförmåga
- OBS ! Ingen omyndigförklaring

REDOVISNING AV FÖRVALTNING

- Förteckning
- Årsräkning
- Sluträkning

ÖVERFÖRMYNDARENS TILLSTÅND

- Uttag från spärrat konto
- Köp/försäljning av fast egendom
- Pantsättning av egendom
- Utlåning av huvudmans medel
- Tillstånd kan inte ges till andra gåvor än ”sedvanliga skänker”
- Samtycke till bodelning och arvskifte
- Samtycke till vissa placeringar

GODE MANNENS ARVODE

- Redogörelse grund för arvodesbeslut
- Insatser inom uppdraget
- Kostnader (porto, telefon, resor o. dyl.)
- Överförmyndaren beslutar om arvodet
- Överklagande till Tingsrätten

VEM BETALAR?

- Den enskilde betalar:
- om inkomsten överstiger 2,65 basbelopp
(2018:120 575 kronor)
- eller om förmögenheten överstiger 2 basbelopp
(2018:91 000 kronor)
- Kommunen betalar i övriga ärenden

HUR STORT ÄR ARVODET?

- Kan vara olika kommuner emellan
- Kommunförbundet har gett riktlinjer
- Normalt ca 10 000 kronor per år
- Den enskilde betalar arbetsgivaravgifter till staten, en viss procentsats beroende på gode mannens ålder

OM GODMANSSKAPET INTE FUNGERAR

- Utöka eller begränsa godmanskapet
- Förvaltare
- Byta god man
- Upphörande av godmanskapet

GODMANSKAPETS UPPHÖRANDE

- Annan god man utses
- Godmanskapet upphävs
- Godmanskapet övergår i förvaltarskap
- Huvudmannen avlider

GOD MAN ENL. FÖRÄLDRABALKEN 11:4

Om någon p.g.a. sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd, eller något liknande förhållande behöver hjälp med att bevaka sin rätt, förvalta sin egendom, eller sörja för sin person, skall rätten, om det behövs besluta om godmanskap för honom eller henne.

FRAMTIDSFULLMAKT

- Nya regler från och med den 1 juli 2017
- Framtidsfullmakt
- Utökade behörighetsregler för anhöriga

FRAMTIDSFULLMAKT - SYFTET

- Genom en framtidsfullmakt ska enskilda i förväg kunna bestämma hur deras angelägenheter ska hanteras om de inte längre kan ta hand om dessa frågor själva

FRAMTIDSFULLMAKT ETT ALTERNATIV TILL GODEMANSKAP OCH FÖRVALTARE

- En framtidsfullmakt är en fullmakt som någon (fullmaktsgivaren) ger åt en fysisk person (fullmaktshavaren) för det fall han eller hon på grund av sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller något liknande förhållande varaktigt och i huvudsak inte längre har förmåga att ta hand om de angelägenheter som fullmakten avser.

INNEHÅLL OCH FORMKRAV

- Det skall framgå att det är en framtidsfullmakt
- Skall vara skriftlig. Det skall framgå vem eller vilka som är fullmaktshavare
- Det skall framgå vilka angelägenheter fullmakten omfattar och vilka övriga villkor som gäller
- Fullmaktsgivaren ska i två vittnens samtida närvaro skriva under eller intyga att han eller hon skrivit under.
- Vittnena skall veta att det är en framtidsfullmakt och bekräfta med sina underskrifter

TRÄDER I KRAFT

- Fullmaktshavaren ska bedöma om framtidsfullmakten har trätt i kraft
- Han/hon skall underrätta fullmaktsgivaren make sambo och närmaste släktingar och granskare
- Domstolsprövning om detta står i fullmakten eller om fullmaktshavaren så begär
- Fullmaktshavaren skall fullgöra uppdraget i enlighet med fullmaktshavarens intresse och om möjligt samråda med denne i viktiga frågor.

GRANSKNING

- Fullmaktsgivaren kan föreskriva om en granskare. Granskaren kan begära att fullmaktshavaren lämnar redovisning för sitt uppdrag.
- Om granskare inte finns. Fullmaktshavaren skall på begäran av fullmaktsgivarens make, sambo eller närmaste släktingar lämna redovisning för sitt uppdrag. Inte oftare än ett år per gång.
- På begäran av överförmyndaren lämna redovisning för sitt uppdrag
- Överförmyndaren får vid missbruk, allvarlig försummelse eller oförmåga besluta att fullmakten helt eller delvis inte får brukas av

ARVODE

- Fullmaktshavaren har rätt till arvode endast om det anges i framtidsfullmakten, fastställt belopp, annars skäligt belopp
- Fullmaktshavaren har alltid rätt till kostnader för uppdraget
- Om en granskare skall ha arvode skall det framgå av framtidsfullmakten

FRAMTIDSFULLMAKT

Framtidsfullmakt.

Fullmaktsgivare:

Fullmaktshavare:

Namn:

Namn:

Personnummer:

Personnummer

Adress:

Adress:

Denna fullmakt får tas i bruk när jag bedöms oförmögen att fatta beslut om mina angelägenheter. Tidpunkten för detta avgörs av fullmaktshavaren enl. 9-14§ enl. lag 2017:310 om framtidsfullmakt.

Härmed ger jag fullmakt åt (*fullmaktshavarens namn*) att helt omhänderta min ekonomi och sörja för min person, att företräda mig mot försäkringskassa, kommunala, sociala och övriga myndigheter, att lyfta och utkvittera mig tillhöriga bankmedel, sälja aktier och övriga värdepapper, försälja mig tillhörig fast egendom ävensom i övrigt vad gäller min person och min ekonomi min rätt bevaka, min talan föra och för min räkning underteckna handlingar som eljest skulle kräva min underskrift.

Fullmakten gäller dock ej sådana åtgärder som avses i 2§, andra stycket lagen 2017:310 om framtidsfullmakter.

Bästad den / 2017.

Fullmaktsgivare

Att (*fullmaktsgivarens namn*) denna dag egenhändigt undertecknat förestående fullmakt, intyga undertecknade på samma gång närvarande vittnen. Vi bekräfta samtidigt att såväl fullmaktsgivaren som vi är medvetna om att handlingen avser en framtidsfullmakt.

Adress:

Adress:

NY UTVIDGAD ANHÖRIGBEHÖRIGHET

- Om det är uppenbart att någon på grund av sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande förhållande inte längre har förmåga att ta hand om sina ekonomiska angelägenheter, är en anhörig behörig att för den enskilde vidta ordinära rättshandlingar med anknytning till den dennes livsföring.
- Det är den anhörige som skall bedöma om behörigheten gäller.

BEHÖRIGA ANHÖRIGA

1. Make eller sambo
2. Barn
3. Barnbarn
4. Föräldrar
5. Syskon
6. Syskonbarn

SKYLDIGHET FÖR DEN ANHÖRIGE

- Handla i enlighet med den enskildes intresse och då beakta den enskildes vilja och förmodade inställning
- Hålla den enskildes medel avskilda
- Dokumentera vidtagna åtgärder på ett med hänsyn till omständigheterna lämpligt sätt
- Skadeståndsskyldighet; skyldig att ersätta skada som man uppsåtligen eller av vårdslöshet orsakat den enskilde

